

Suvestinė redakcija nuo 2019-08-06 iki 2021-05-10

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [141-6251](#), i. k. 1092210ISAK0003-600

Nauja redakcija nuo 2017-06-07:

Nr. [3-267](#), 2017-06-05, paskelbta TAR 2017-06-06, i. k. 2017-09566

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL VIDAUS VANDENŲ KELIŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2009 m. lapkričio 25 d. Nr. 3-600

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 23 straipsnio 2 dalimi,

t v i r t i n u Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisykles (pridedama).

SUSISIEKIMO MINISTRAS

ELIGIJUS MASIULIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministro 2009 m. lapkričio 25 d.
įsakymu Nr. 3-600
(Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministro 2017 m. birželio 5 d.
įsakymo Nr. 3-267 redakcija)

VIDAUS VANDENŲ KELIŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato Lietuvos Respublikos vidaus vandenų kelių priežiūros ir naudojimo tvarką, projektinius vidaus vandenų kelių matmenis ir jų užtikrinimo tvarką, taip pat vidaus vandenų kelių valdytojų ir naudotojų pareigas.
2. Taisyklės taikomos eksploatuojamiems Lietuvos Respublikos vidaus vandenų keliams.
3. Taisyklės privalomos Lietuvos Respublikos vidaus vandenų kelių valdytojams, vidaus vandenų kelių naudotojams.
4. Ribą tarp jūrinių vandens kelių ir vidaus vandenų kelių ženklinimo sistemų nustato Lietuvos transporto saugos administracija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-381](#), 2019-08-05, paskelbta TAR 2019-08-05, i. k. 2019-12853

5. Jeigu vidaus vandenų kelias įrengtas upėje, jo reikmėms priskiriamas visas upės plotas, o ežeruose, tvenkiniuose ir Kuršių mariose – 150 m pločio vandens paviršiaus juosta pagal pažymėtą laivakelį.

6. Pagrindinės Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **Eksplloatuojamas vidaus vandenų kelias** – vidaus vandenų kelias, kurio laivakelis paženklintas navigacijos ženklais arba pažymėtas locmano žemėlapyje ir yra prižiūrimas vidaus vandenų kelio valdytojo.

6.2. **Garantiniai laivakelio matmenys** – nustatyti mažiausi vidaus vandenų kelio laivakelio matmenys (gylis, plotis, posūkio spindulys), kurie turi būti išlaikomi esant projektiniam vandens lygiui.

6.3. **Laivakelis** – tam tikros grimzlės laivams plaukti tinkama vidaus vandenų kelio juosta, pažymėta navigacijos ženklais arba nurodyta locmano žemėlapyje.

6.4. **Navigacijos sezonas** – laikotarpis, kai eksploatuojamame vidaus vandenų kelyje vykdomi eksploatacijos, priežiūros ir tvarkymo darbai ir užtikrinamos saugios laivybos sąlygos. Navigacijos sezono pradžią ir pabaigą nustato vidaus vandenų kelio valdytojas. Pasibaigus navigacijos sezonui ir iki jo pradžios, esant palankioms hidrometeorologinėms sąlygoms, vidaus vandenų kelių valdytojai savo nustatytu laiku atlieka vagos valymo, reguliavimo ir kitus vidaus vandenų keliams ir jų infrastruktūrai tvarkyti reikalingus darbus.

6.5. **Projektiniai laivakelio matmenys** – laivakelio matmenys (gylis, plotis, posūkio spindulys), apskaičiuojami ir nustatomi pagal laivakelio matmenimis esant projektiniam vandens lygiui. Projektinių vidaus vandenų kelio matmenų, nurodytų Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių priede „Projektiniai vidaus vandenų kelių matmenys“, vidaus vandenų kelio valdytojas neprivalo išlaikyti.

6.6. **Projektinis vandens lygis** – vandens lygis, nustatomas pagal minimalų 95 proc. tikimybės paros vidutinį vandens lygį, išmatuotą vandens matavimo stotyse.

6.7. **Vidaus vandenų kelių ženklinimo schema** – ženklų išdėstymo planas, sudaromas pagal batimetrinius matavimus ir vidaus vandenų kelio matmenis.

7. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas Lietuvos Respublikos vidaus vandenių transporto kodekse ir Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos Vidaus transporto komiteto 1985 m. lapkričio 15 d. rezoliucija Nr. 24 priimtose Europos vidaus vandenių laivybos taisyklėse (toliau – Europos vidaus vandenių laivybos taisyklės).

II SKYRIUS EKSPLOATUOJAMI VIDAUS VANDENŲ KELIAI

8. Eksploatuojamuose vidaus vandenių keliuose išlaikomi vidaus vandenių kelio valdytojo nustatyti garantiniai laivakelio matmenys yra privalomi.

9. Garantiniai eksploatuojamo laivakelio matmenys užtikrinami atliekant laivakelio valymo, esamų vagos reguliavimo statinių ar įrenginių remonto, laivakelio ženklinimo, stebėjimo ir kitus reikiamus darbus.

10. Garantiniai eksploatuojamo laivakelio matmenys turi būti užtikrinami visą navigacijos sezono laikotarpį. Garantiniai laivakelio matmenys ne ilgiau kaip 72 valandas nuo jų pasikeitimo gali būti mažesni už nustatytus garantinius laivakelio matmenis, o esant ilgesniam laikotarpiui vidaus vandenių kelio valdytojas nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 24 valandas paaiškėjęs, kad garantinių laivakelio matmenų nepavyks užtikrinti per 72 valandas, informaciją apie esamus eksploatuojamų vidaus vandenių kelių matmenis paskelbia savo interneto svetainėje.

11. Eksploatuojami tarptautinės reikšmės vidaus vandenių keliai ir uostai turi atitikti Europos susitarime dėl svarbiausių tarptautinės reikšmės vidaus vandenių kelių (AGN) nustatytus techninius ir eksploatavimo matmenis.

12. Eksploatuojamų valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės vidaus vandenių kelių sąrašus, kuriuose nurodyti šių vidaus vandenių kelių matmenys (gylis, plotis, posūkio spindulys), navigacijos sezono pradžia ir pabaiga, tvirtina jų valdytojai ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas iki navigacijos sezono pradžios paskelbia savo interneto svetainėse.

13. Valstybinės reikšmės vidaus vandenių kelių valdymas, tvarkymas, priežiūra ir eksploatavimas finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų, o vietinės reikšmės vidaus vandenių kelių – iš savivaldybės biudžeto lėšų.

III SKYRIUS VIDAUS VANDENŲ KELIŲ VALDYTOJŲ PAREIGOS

14. Vidaus vandenių kelių valdytojų pareigos:

14.1. ženklinti eksploatuojamų vidaus vandenių kelių laivakelius;

14.2. išlaikyti eksploatuojamų vidaus vandenių kelių garantinius laivakelio matmenis:

14.2.1. reguliariai stebėti laivakelio būklę ir jame vykstančius procesus, prireikus koreguoti navigacijos ženklų išdėstymo schemą, kad būtų išlaikomi eksploatuojamo vidaus vandenių kelio matmenys;

14.2.2. reguliariai tikrinti laivakelio plotį ir gylį ir informuoti vidaus vandenių kelių naudotojus apie mažiausius gylius ir pločius atskiruose vidaus vandenių kelio ruožuose;

14.2.3. analizuoti duomenis apie laivakelio būklę ir sudaryti navigacijos ženklų išdėstymo atskiruose ruožuose schemas, kad būtų užtikrinta saugi laivyba, nustatyti kranto ir plūdriųjų ženklų tipą ir skaičių;

14.3. valyti vagą, ją reguliuoti, šalinti povandenines kliūtis ir atlikti kitus darbus, siekiant išlaikyti eksploatuojamo vidaus vandenių kelio garantinius laivakelio matmenis;

14.4. prižiūrėti eksploatuojamų vidaus vandenių kelių infrastruktūrą;

14.5. dalyvauti vykdant laivų ir žmonių gelbėjimo darbus eksploatuojamuose vidaus vandenių keliuose bei gelbėjimo darbus potvynių metu ir likviduojant potvynių padarinius;

14.6. organizuoti laivų vedimą eksploatuojamais vidaus vandenių keliais (locmano paslaugos);

14.7. sudaryti eksploatuojamų vidaus vandenių kelių locmano žemėlapius ir juos išleisti;

14.8. nuolat atnaujinti savo interneto svetainėje informaciją apie vidaus vandenu kelių matmenis, navigacijos sezono pradžią ir pabaigą, navigacijos ženklų išdėstymą ar jų pakeitimus, navigacijos ženklų apšvietimą, susidariusias pavojingas vietas atskiruose eksploatuojamo vidaus vandenu kelio ruožuose.

IV SKYRIUS

VIDAUS VANDENU KELIŲ NAUDOTOJŲ PAREIGOS

15. Bet kokia ūkinė veikla, vykdoma vidaus vandenu keliuose ir kranto juostoje, turi būti suderinta su vidaus vandenu kelių valdytoju.

16. Vidaus vandenu transporto priemonių naudotojai privalo užtikrinti, kad jų transporto priemonės neterštų vandens telkinių, neardytų vagų ir krantų, negadintų hidrotechnikos statinių, įrenginių ir komunikacijų, nepažeistų kitų Lietuvos Respublikos vandens įstatyme numatytų vandens naudotojų teisių ir pareigų, taip pat kad būtų laikomasi aplinkos apsaugos reikalavimų.

17. Navigacijos ženklus perėjose prie prieplaukų, uostų akvatorijose, žiemos uostuose savo lėšomis įrengia ir eksploatuoja krantinių, uostų savininkai pagal Europos vidaus vandenu laivybos taisyklių nuostatas.

18. Vidaus vandenu kelių naudotojai privalo vykdyti teisėtus vidaus vandenu kelio valdytojo reikalavimus.

V SKYRIUS

VIDAUS VANDENU KELIŲ ŽENKLINIMO REIKALAVIMAI

19. Vidaus vandenu kelių valdytojas laivakelį ženklina navigacijos ženklais vadovaudamasis Taisyklių, Europos vidaus vandenu laivybos taisyklių reikalavimais.

20. Vidaus vandenu kelių valdytojas privalo suderinti raštu su Lietuvos transporto saugos administracija vidaus vandenu kelių ženklinimo schemas, kurios skelbiamos vidaus vandenu kelių valdytojo interneto svetainėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-381](#), 2019-08-05, paskelbta TAR 2019-08-05, i. k. 2019-12853

21. Kai vidaus vandenu kelių valdytojas priima sprendimą keisti vidaus vandenu kelių ženklinimo schemą, jis turi teisę:

21.1. iš vidaus vandenu kelių žyminčių ženklų palikti tuos ženklus, kurie, jo nuožiūra, yra tinkamiausi numatytam vidaus vandenu keliui arba jų sistemai;

21.2. navigacijos ženklus papildyti kitais ženklais, kurie nenumatyti ženklinimo schemoje, su sąlyga, kad ženklų forma, spalva, simboliai neprieštaras patvirtintai vidaus vandenu kelių ženklinimo schemai ir neklaidins naudotojų.

22. Navigacijos ženklai turi būti išdėstyti visame vidaus vandenu kelyje ir nuolat (dieną ir naktį) veikti nuo navigacijos pradžios iki pabaigos. Navigacijos ženklai, nurodantys judėjimo kryptį ir laivakelio ribas, turi būti aiškūs ir suprantami laivavedžiams ir kitiems vidaus vandenu kelių naudotojams.

23. Navigacijos ženklai turi būti išdėstyti taip, kad būtų užtikrintas matomumas nuo ženklo iki ženklo.

24. Plūdrieji navigacijos ženklai turi būti pastatyti taip, kad netrukdytų laivams ir kad būtų užtikrinta saugi laivyba laivakeliu.

25. Plūdrieji navigacijos ženklai turi nuolat, t. y. veikiant bangoms ir vėjui, išlaikyti vertikalų padėtį.

26. Sudarant vidaus vandenu kelių ženklinimo schemą, būtina laikytis šių reikalavimų:

26.1. laivakelio riboms ženklinti ir plaukimo kryptčiai reguliuoti naudojami plūdrieji ir kranto ženklai;

26.2. laivakelio riba turi būti paženklinta navigacijos ženklais ir turi atitikti nustatytus vidaus vandenu kelių matmenis (gylį, plotį, posūkio spindulį);

26.3. ženklų pastatymo vietos parenkamos remiantis naujausiais batimetriniais matavimais ir surinktais duomenimis apie laivakelio būklę, kritines vietas, vandens lygį;

26.4. navigacijos ženklai ir jų žiburiai turi būti matomi iš bet kurio laivakelio taško, esant bet kokiam vandens lygiui iki to momento, kol reikalingi laivavedžio orientacijai.

27. Dėl seklumų formavimosi procesų keičiantis upės dugno būklei, esamų navigacijos ženklų pastatymo vietos turi būti keičiamos, taip pat gali būti statomi papildomi navigacijos ženklai.

28. Navigacijos ženklai turi būti išdėstyti taip, kad jų šviesos netrukdytų kitų rūšių transporto eismui.

VI SKYRIUS

TILTŲ, ANTVANDENINIŲ IR POVANDENINIŲ KOMUNIKACIJŲ ŽENKLINIMAS

29. Tiltus, antvandenines ir povandenines komunikacijas (kabelių linijų, diukerių ir kt.) navigacijos ženklais, prieš tai jų įrengimo sąlygas suderinus su atitinkamu vidaus vandenų kelių valdytoju, ženklina ir įrengtus ženklus prižiūri jų valdytojai.

VII SKYRIUS

NAVIGACIJOS ŽENKLŲ PASTATYMO, NUĖMIMO IR ATSTATYMO TVARKA

30. Eksploatuojamuose vidaus vandenų keliuose navigacijos ženklus stato, prižiūri ir nuima vidaus vandenų kelių valdytojas.

31. Plūdrieji navigacijos ženklai eksploatuojamuose vidaus vandenų keliuose su paženklintu laivakeliu turi būti pastatyti pirmąją navigacijos sezono dieną, bet ne vėliau kaip praėjus 3 paroms po ledonešio.

32. Vandenų tėkmės nunešti, sugadinti ar sunaikinti navigacijos ženklai turi būti atstatyti per 12 valandų nuo informacijos apie tai gavimo momento.

33. Plūdrieji navigacijos ženklai nuimami paskutinę navigacijos sezono dieną, bet ne vėliau, negu vandenyje pasirodo ižas.

VIII SKYRIUS

LAIVAKELIO VALYMO IR REGULIAVIMO DARBAI

34. Laivakelio valymo ir reguliavimo darbus (esamų statinių ar įrenginių remontas) vidaus vandenų keliuose vykdo vidaus vandenų kelių valdytojas, laikydamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro patvirtintų Aplinkosaugos sąlygų vandens telkinių dugno valymo ir gilinimo darbams laivybos reikmėms reikalavimų.

35. Laivakelio valymo ir reguliavimo darbai vykdomi siekiant palaikyti nustatytus vidaus vandenų kelių matmenis arba įrengti naujus vidaus vandenų kelius.

36. Asmenys apie laivakelyje pamestus laivų inkarus, sraigtus ir kitus daiktus, kurie gali kelti pavojų saugiai laivybai, nedelsdami turi informuoti vidaus vandenų kelių valdytoją.

Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių
priedas

PROJEKTINIAI VIDAUS VANDENŲ KELIŲ MATMENYS

Paviršinis vandens telkinys	Ruožo pradžia ir pabaiga	Ilgis, km	Vidaus vandenų kelių matmenys		
			gylis, cm	plotis, m	posūkio spindulys, m
Valstybinės reikšmės vidaus vandenų keliai					
Nemuno upė	Juodosios Ančios upės žiotys–Birštonas	188	75	20	250
Kauno hidroelektrinės tvenkinys	Birštonas–Kauno hidroelektrinė ir atšaka į Rumšiškės	63	150	35	250
Nemuno upė	Kauno hidroelektrinė–Kauno krovinių priplauka	12,5	115	25	250
Nemuno upė	Kauno krovinių priplauka–Jurbarkas ir Kauno žiemos uosto akvatorija	87,8	140	30	250
Nemuno upė	Jurbarkas–Atmos upės žiotys ir Kalnėnų bei Uostadvario uostų akvatorijos	127	150	40	350
Kuršių marios	Atmos upės žiotys–Klaipėdos valstybinis jūrų uostas ir atšaka į Nidą	65,3	150	50	500
Kuršių marios	Nidos uostas–Lietuvos Respublikos valstybės siena	4	150	50	500
Mituvos kanalas	Mituvos kanalo žiotys–Jurbarko krovinių priplauka	1	150	20	150
Minijos upė	Minijos upės žiotys–Lankupiai	19	150	20	160
Neries upė	Neries upės žiotys–Jonava	41	120	25	200
Neries upė	Jonava–Vilnius	132,5	75	20	160
Nevėžio upė	Nevėžio upės žiotys–Kėdainiai	57	75	20	160
Karaliaus Vilhelmo kanalas	Klaipėdos valstybinis jūrų uostas–Minijos upė	22	150	20	160
Drevernos upė	Karaliaus Vilhelmo kanalas–Drevernos upė	1,9	120	20	160

		Iš viso:	822			
Vietinės reikšmės vidaus vandenų keliai						
Skirvytės upė	Ištakos iš Nemuno upės–15-as valstybės sienos ženklas Skirvytėje	9,7	150	20	160	
Akmenos-Danės upė	Žiotys–Liepų g. tiltas	4,3	150	20	160	
Akmenos-Danės upė	Liepų g. tiltas–Klaipėdos miesto teritorijos riba	8,5	150	12	160	
Šyšos upė	Žiotys–įėjimas į Šilutės uostą	5	150	20	160	
Galvės ežeras	Priplauka Pilies saloje–Užutrakis	4	75	20	160	
Kuršių marios	37-as navigacijos ženklas–15-as valstybės sienos ženklas Skirvytėje	10,7	150	35	500	
Kuršių marios	Juodkrantė–Dreverna	7,3	120	25	160	
Kuršių marios	Dreverna–Ventė	19,7	100	25	160	
Nevėžio upė	Skongalio užtvanka–Kėdainių geležinkelio tiltas	2,3	75	20	160	
		Iš viso:	71,5			
Perspektyviniai vidaus vandenų keliai*						
Zaraso ir Zarasaičio ežerai	Zaraso, Zarasaičio ežerai	-	75	20	160	
Jūra	Žiotys–tiltas per Jūros upę kelyje Jurbarkas–Mikytai	7	75	20	160	
Elektrėnų tvenkinys		-	75	20	160	

*Konkretūs maršrutai perspektyviniuose vidaus vandenų keliuose, jų pradžia ir pabaiga projektuojami tik prieš pradėdant naudoti vidaus vandenų kelią.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3-381](#), 2019-08-05, paskelbta TAR 2019-08-05, i. k. 2019-12853

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-603](#), 2010-10-05, Žin., 2010, Nr. 121-6199 (2010-10-13), i. k. 1102210ISAK0003-603

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. 3-600 "Dėl Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-267](#), 2017-06-05, paskelbta TAR 2017-06-06, i. k. 2017-09566

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. 3-600 „Dėl Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-381](#), 2019-08-05, paskelbta TAR 2019-08-05, i. k. 2019-12853

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. 3-600 „Dėl Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo